

**Ministerstvo zemědělství ČR
Asociace Svazů chovatelů koní v ČR
Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka**

S B O R N Í K

MORAVSKÝ TEPLOKREVNÍK

ŘÍJEN 2004

OBSAH :

1. Stručný pohled na historický vývoj populace koní moravského teplokrevníka.
2. Založení Svazu chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka.
3. Návrh na uznání populace moravského teplokrevníka genetickým zdrojem – rezervou.
4. Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka - chovatelské sdružení uznané MZe ČR.
5. Výstava Přerov 22. – 23.6.2002 - ve znamení moravského teplokrevníka.
6. Mezinárodní spolupráce.
7. Chovný cíl a plemenný standard
8. Šlechtitelský program
9. Řád plemenné knihy
10. Finanční řád plemenné knihy .
- 11.Řád výžehů
12. Zkušební řád

1. Stručný pohled na historický vývoj populace koní moravského teplokrevníka

Vývoj chovu koní v Čechách a na Moravě byl od druhé poloviny 18. století až do vzniku samostatného čs. státu významně ovlivňován produkcí plnokrevných, polokrevných, arabských a angloarabských plemenů vojenských rakousko - uherských hřebčínů Radovec /zal. 1774/, Mezohegyes /zal. 1785/, Piber /zal. 1798/, Kisber /zal.1853/, Bontida /Bonczhida zal. 1905/, Wieselburg /zal. 1915/.

Z četných odborných historických hipologických pramenů a především pak z publikace Prof. Dr. L. Šprýňara „Chov koní v Čechách - krevní linie hřebců a kmene klisen“ (1932), z Plemenných knih koní - MVDr F. Honzík a F. Suchánek (1956, 1957) a z publikace Ing. Dr Františka Lercheho „Výstavba anglického polokrevného kmene Furioso a jeho rozšíření v chovu koní“ (1948), lze vysledovat vývoj teplokrevných populací koní v Čechách a na Moravě v časovém období let cca 1870 - 1960.

Z těchto publikací je zřejmé, že hřebci původních polokrevných kmenů vytvořili na Moravě v období let 1870 - 1900 a posléze v letech 1935 - 1960, spolu s orientálními polokrevníky, několika tisícičovou populaci čistokrevně prochovaných teplokrevných koní se silnou genovouází původních polokrevných a orientálních kmenů.

Významnou úlohu na rozvoji a šlechtění uvedené populace měl státní hřebčín Kladruhy n. Lab. /zřízen v r. 1560/, vojenský hřebčín v Hostouni na Šumavě /zřízen v r. 1915/, zemský hřebčín ve Vizovicích /zřízen v r. 1912/, zemský hřebčín v Pohořelicích /zřízen v r. 1927/, hřebčín Albertovec /zřízen v r. 1952/ a v neposlední řadě i hřebčín Horní Motěšice /zřízen v r. 1927/ a hřebčín Topolčianky /zřízen 1921/.

V Čechách byl vliv hřebců původních polokrevných kmenů na vývoj teplokrevné populace ve výše uvedeném období značně ovlivňován zpočátku hřebci plemene Norfolk, Hackney, Nonius a Anglonorman a později plemeny východofrýzskými a především oldenburskými. Nebyla zde tedy vytvořena taková genová báze původních polokrevných kmenů jako na Moravě. Nejrozšířenějším polokrevným kmenem na Moravě byl ve 30 až 70 letech minulého století polokrevný kmen FURIOSO. Tento kmen založil v hřebčíně Mezohegyes anglický plnokrevník FURIOSO /* 1836 Maďar./ po otci Privateer /1825/ a z matky Miss Furey /1824/.

Do r. 1870 byl vznikající kmen Furioso kombinován s krví kmene Gidran, anglonormanskou, arabskou a to především arabského kmene Abugres a s krví vznikajícího polokrevného kmene North Star a s krví dalších anglických plnokrevníků /např. Amati, Revolver, Deucher Michl, Pantaloon, Buck-a-Boo, Vihar/.

Po roce 1870 byli koně chováni v hřebčíně Mezohegyes rozdělení do 4 stád /Gidran, angličtí polokrevníci Furioso - North Star, velký a malý Nonius/. Polokrevné stádo Furioso - North Star dosáhlo na počátku 19. století takové fenotypové vyrovnanosti, že splynulo v jeden polokrevný kmen Furioso - North Star.

Polokrevný kmen NORTH STAR založil ve hřebčíně Mezohegyes anglický plnokrevník NORTH STAR /* 1844 Anglie/ po otci Jagues a z matky Ringlet po Whisker.

Ve hřebčíně Mezohegyes byly založeny rovněž další dva významné polokrevné kmene a to polokrevný kmen NONIUS a GIDRAN, přičemž první potomci kmene Gidran se narodili v hřebčíně Babolna v r. 1817.

Polokrevný kmen NONIUS byl založen v r. 1816 anglonormanským světlým hnědákem NONIUS /* 1810/ po anglickém polokrevném otci Orion a z normanské matky. Nonius senior byl ukořistěn rak. armádou ve Francii v r. 1815.

Polokrevný arabský kmen GIDRAN byl založen v r. 1817 arabským polokrevným hřebcem GIDRAN SENIOR /*1810/ po arabském plnokrevném ryzáku Gidran a z kopčanské arabské klisny. Rovněž tento kmen dosáhl v Čechách, na Moravě a ve Slezku značného rozšíření, nikoli však tak významného jako kmen Furioso a Przedswit.

Polokrevný kmen PRZEDSWIT byl založen v rakouském hřebčině Piber anglickým plnokrevníkem PRZEDSWIT /*1872 Halič/ po otci Knight of the Garten a z matky The Jewel. Teplokrevný chov na Moravě a v Čechách byl významně ovlivněn především potomstvem hřebců Przedswit III-K /165 Przedswit VII-4/, * 1925 Kladr. (m:16 Toborzo) a Przedswit VIII, * 1913 Pib.(m:59 Furioso IX).

Angloarabský kmen STAR OF HANNOVER byl založen anglickým plnokrevníkem STAR OF HANNOVER /*1897 Anglie/ po otci 188 Hannover a z matky Star Actress po Kandal. V českých a moravských zemích dosáhl tento kmen významného uplatnění v letech 1920 - 1940, kdy v tomto období působil ve vojenském hřebčině v Hostouni syn zakladatele tohoto kmene, plemník Star of Hannover /*1912 Rad./ z matky 280 Dahoman XII.

Především v první polovině 20. století významně ovlivňovaly chov výše uvedených polokrevných kmenů mnohé arabské kmeny, které vytvářely mateřskou a otcovskou bázi pro jejich rozvoj. Teplokrevný chov na Moravě byl významně ovlivněn arabským kmenem SHAGYA a především potomstvem hřebců SHAGYA (X)-K, * 1899 Rad.(m:246 Sheraky) a SHAGYA XI, * 1886 Báb.(m:16 Amurath Bairaktar).

Nová, relativně mladá polokrevná linie byla ve 40 letech minulého století založena v hřebčině Kladruby plnokrevníkem CATALIN /*1921 Francie/ po otci Frileux III a z matky Cherry po Phoenix.

Chov koní byl značně devastován oběma světovými válkami a v 60 letech minulého století výrazným snižováním početních stavů. Přesto lze konstatovat, že koncem 60 let minulého století zůstává na Moravě několikatisícová populace čistokrevně prochovaných teplokrevných koní se silnou genovou bází původních rakousko – uherských polokrevných kmenů.

V 70 až 90 letech minulého století sílí postupně vliv hřebců trakehnských a hřebců ostatních německých plemen a posléze hřebců francouzské a holandské provenience. V tomto období se v Čechách a na Moravě vytváří postupně genově nesourodá populace teplokrevných koní s názvem český teplokrevník. Tento název je pro celou výše zmíněnou genově nesourodou populaci teplokrevných koní v ČR používán od r. 1971, viz. zákon ČNR č.86/72 Sb., vyhláška MZe ČR č. 326/92 Sb. a ČSN 466310 Plemenní koně ze dne 1.7.1971, ze dne 1.7.1981 a z března 1994.

Předchozí právní normy používaly pro teplokrevnou populaci koní v Čechách a na Moravě název teplokrevník českého a teplokrevník moravského chovu. Pouze hřebci hřebčinského chovu byli nazýváni polokrevníky, viz. Plemenné knihy - Honzík, Suchánek 1956,1957. Ve všech případech, především legislativních norem, nebyly používané názvy oficiálních plemen doplněny v textu jejich popisu příslušnou pasáží podmínek charakterizujících genovou skladbu plemene. Faktem však zůstává, že u teplokrevníků moravského chovu byla jejich rodokmenová genová báze tvořena především geny původních polokrevných rakousko – uherských kmenů a geny arabských koní a plnokrevníků. Odsud lze tedy logicky vysledovat historickou kontinuitu pojmenovávání těchto koní tj. teplokrevníků moravského chovu respektive moravských teplokrevníků. Tento název je uváděn v plemenných knihách cca. od r. 1920. až do r. 1971 kdy byla celá populace teplokrevných koní v Čechách a Moravě nazvána českými teplokrevníky.

U řady hřebců polokrevných, hřebčinské provenience, působících v zemském chovu na Moravě, byla rovněž jejich rodokmenová genová báze tvořena především geny původních rakousko – uherských polokrevných kmenů a geny arabských koní a plnokrevníků.

V roce 1990 - 1991 byly realizovány v populaci starokladrubských koní, noriků, slezských noriků, českomoravských belgiků a huculů původové genové analýzy. Pomocí těchto analýz byla zmapována genové skladba uvedených populací před jejich plemenným označením do příslušných, v té době novelizovaných, legislativních norem.

Populace tzv. českých teplokrevníků byla v této době původově genově analyzována jen rámcově, se zaměřením na četnost hřebců a klisen s podílem genů původních polokrevných rakousko – uherských kmenů včetně genů arabských koní a plnokrevníků. Počet klisen s významnějším, tj. s více než 25 % podílem původních polokrevných rakousko – uherských kmenů, dosahoval úrovně cca. 450 jedinců. Vyčlenění této populace jako plemene nebo alespoň jako rásu českého teplokrevníka nebylo však v té době realizováno pro nesouhlas Mze ČR s tímto záměrem.

2. Založení Svazu chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka

Iniciativní kroky o regeneraci moravského teplokrevníka mají svůj počátek v roce 1992. Hlavním iniciátorem záchrany plemene moravského teplokrevníka a duchovním otcem této myšlenky byl pan Jan Bínek z Vizovic. Tento zasvětil velkou část svého života ve Vizovicích a Těchlově tomuto cíli. Obě hřebárny, a především hřebárna v Těchlově, byly výchozími základnami pro moravský zemský hřebčín v Pohořelicích u Napajedel a následně hřebčince v Tlumačově, který hřebce moravského teplokrevníka využíval v zemském chovu. Brzy po této iniciativě se v rámci Svazu chovatelů koní Moravy a Slezska utvořila tvůrčí sekce, která měla eminentní zájem o znovuoživení tohoto znamenitého plemene.

Tato sekce byla založena chovateli chovajícími koně tohoto plemene, kteří se již od začátku iniciativy plně snaží přes složité podmínky o plné znovuoživení plemene.

Tito chovatelé jsou tedy ti praví zakladatelé a organizátoři založení Svazu chovatelů a příznivců plemene moravského teplokrevníka. Jsou to pánové:

- Ing. Vladimír Milota, odborný učitel na SOU chovu koní v Kroměříži
- Bohumír Soušek – dlouholetý chovatel koní v Uhřetichovicích, Olomoucký kraj
- Jindřich Jarka – dlouholetý chovatel koní v Hulíně, Zlínský kraj
- Jaromír Dostál – dlouholetý chovatel koní v Bochoři, Olomoucký kraj
- Ing. Čeněk Krybus – dlouholetý chovatel koní v Kojetíně, Olomoucký kraj
- Milan Novák – dlouholetý chovatel koní v Čelechovicích na Hané, Olomoucký kraj
- Ing. Vincenc Krybus – dlouholetý chovatel koní v Kojetíně, Olomoucký kraj.

Brzy do svazu přistupovali další členové a dnes má svaz – chovatelské sdružení 62 členů z celé Moravy, kde se tito koně původně chovali.

Ustavující členská schůze se konala 26.3.1996. Již na podzim, v listopadu 1996, se svaz začlenil do Asociace svazu chovatelů koní České republiky.

Nyní je nutno sdělit, čím se Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka se sídlem v Kroměříži vyznačuje.

Je především specifickou nepolitickou asociací sdružující členy na základě dobrovolnosti. Vytváří široké spektrum odborné činnosti v souladu s příslušnými zákony a normami za účelem obnovení tradice plemene koní moravského teplokrevníka, které se formovalo pod vlivem šlechtitelské činnosti bývalého moravského zemského hřebčína v Pohořelicích u Napajedel. Dříve se toto plemeno vyskytovalo v celé v Rakousko-Uherské monarchii. Dále se svaz svou činností podílí na zachování genové rezervy plemene k uchování pro další generace.

Počátek rozvoje činnosti svazu

Počátek rozvoje činnosti svazu byl poměrně velmi složitý. Na první členské schůzi byl zvolen výbor svazu, rada plemenné knihy a vytvořen program pro počáteční činnost.

Prioritním úkolem, snahou a přáním bylo pokračovat v již započaté chovatelské a šlechtitelské práci našich otců a dědů, která byla násilně přerušena likvidací hřebčína v Pohořelicích. Hlavním mottem svazu pro zachování tohoto plemene koní je udržení následujících vlastností: skromnost, konstituční tvrdost, suchost, aktuální mnohostranná užitečnost, jezditelnost a zlatá povaha.

Kromě oficiální schůzové činnosti a to především předsednictva, jsme se zaměřili v začátcích na stěžejní úkoly, týkající se nově utvořeného svazu, jako registrace, tvorba stanov, přihlášek členů a ostatních potřebných úkonů nezbytných k oficiální činnosti svazu.

A potom nastaly práce v terénu. Konec září byl ve znamení podzimního svodu klisen a hříbat v Uhřetěticích. Chovatelského posouzení klisen i hříbat se zúčastnil pan Ing. Stanislav Hošák s úkolem prvního odborného pohledu, jak začít další chovatelskou práci. Klisny byly rozděleny po hřebcích Furioso, Przedswit, Gidran, North Star, Star of Hannover dle jejich původu. Byly zde však i klisny po jiných hřebcích, např. hanoverských či jiných cizích plemen, ale z matek původem po moravských hřebcích.

V této době byli pro genetickou práci k dispozici tyto hřebci:

- 4361 Furioso XI-1, tmavý hnědák, narozen 1992, míry: 180, 169, 212, 22.5, E / 8.6
zakoupený z Motěšic hřebčínem Tlumačov, působil na stanici v Troubkách u Přerova,
v roce 1997 byl po úraze vyřazen
- 4332 Furioso I-21 (Honor) s.v. , výkonnost „ST“, bělouš, narozen 1977, míry: 180, 177,
202, 22.5, SE / 9.4, , zakoupen z Národního hřebčína Topolčianky panem Bohumírem
Souškem z Uhřetětic v roce 1994, prvním rokem působil v hřebčinci Tlumačov, poté na
stanici v Uhřetěticích
- 170 Furioso XLVIII-67, narozen 1980, míry: 176, 167, 198, 23.2, zapůjčen hřebčincem
v Písku, působil na stanici v Kojetíně
- 2698 Gidran XVI-6 s.v., hnědák, narozen 1992, míry: 175, 165, 193, 21.5, I / 7,8,
výkonnost“S“, zakoupen v roce 1996 v Motěšicích panem Jindřichem Jarkou
z Hulína, kde působí na stanici dodnes
- 90 Przedswit X-68 s.v., tmavý ryzák, narozen 1976, míry: 177, 165, 199, 22.5, tř. I ,
výkonnost „ST“, zapůjčen od pana Rudolfa Skřivana z hřebčína Suchá u Litomyšle,
působil na stanici v Uhřetěticích.

Tito hřebci byli přiděleni klisnám našich členů podle připouštěcího plánu a svou působností vytvořili nadějně stádo klisen moravského teplokrevníka. V této době bylo problémem svazu zajištění pastevního odchovu, hlavně pro klisničky. Společná pastva se nepodařila zajistit a klisničky jsou doposud dávány na pastviny jednotlivě. Přes všechny potíže a problémy se nám dařilo a v roce 1997 jsme se zúčastnili Výstavy hospodářských zvířat v Přerově. Vystavovali jsme 4 klisničky tříleté a tři klisny s hříbaty a to všechna hříbata po hřebci Furioso I-21,

- Floran, po 4361 Furioso XI-1, majitel pan Bohumír Soušek
- Florida, po 31 Furioso Blažovický, majitel pan Bohumír Soušek
- Kora, po 2273 Furioso II-10, majitel Ing. Čeněk Krybus.

Celá expozice koní byla hodnocena velmi dobře a publikována v časopise „Koně“.

Z mladých klisen byla vyhodnocena klisna Pamela, po 2266 Przedswit X-80, majitel a chovatel pan Jaromír Dostál z Bochoře. Ze skupiny klisen s hříbaty byla vyhodnocena klisna Kora, po 2273 Furioso II-10, majitel a chovatel Ing. Čeněk Krybus z Kojetína.

Na přehlídce tříletých klisen, která se konala na výstavišti v Přerově byla vyhodnocena klisna Michel, po 2266 Przedswit X-80, s plnokrevné matky Mirony, po hřebci Spring Haven, z chovu pana Jaromíra Coufala z Henčlova a majitelky Ing. Věry Vinklárkové z Kojetína.

V činnosti svazu v roce 1997 následovaly postupně organizační a provozní náležitosti řízené výborem, Radou plemenné knihy a chovatelskými besedami.

V této době byla podána žádost na Obecní úřad ve Skašticích o pronájem obecní půdy pro vytvoření jezdeckého areálu. Žádosti bylo vyhověno a byl vybudován krásný areál v pěkném prostředí na okraji obce Skaštice u Hulína. Za toto dílo patří vřelý dík panu Jindřichu Jarkovi a všem ostatním, kteří se na vybudování podíleli. V tomto areálu se každoročně pořádají chovatelské dny, zápisy klisen do PK, pálení hříbat, zkoušky výkonnosti klisen, ukázky vozatajské, zkoušky základního výcviku jezdce a oficiální jezdecké závody, zahrnující skokové a drezurní soutěže.

Koncem roku 1997 bylo zahájeno jednání o založení Jezdeckého klubu Haná při našem svazu. Byly podniknuty první kroky k teoretickém školení jezdců na Zemědělském odborném učilišti v Kroměříži, které prováděl Ing. Vladimír Milota. Praktická školení pod vedením Ing. Petra Eima proběhla v hřebčinci Tlumačov celkem čtyřikrát.

V této době byl také zvolen výbor klubu, který dořešil patřičné úřední úkony nutné k registraci klubu.

Na chovatelské besedě v červenci v Uhřetěticích se hovořilo o zkouškách výkonnosti našich klisen ve stáří tří let. Přítomnými bylo konstatováno, že koně plemene moravského teplokrevníka dospívají v pozdějším období, ale jelikož zkoušky klisen se obecně provádějí ve třech letech jejich věku, je nutno tento termín dodržet, bez ohledu na výkonnost. Usnesením výboru byl pověřen Ing. Stanislav Hošák, aby s Ing. Vincencem Krybusem navštívili Ing. Josefa Volence a v součinnosti s ním dořešili výběr klisen pro chov moravského teplokrevníka. Sezóna 1997 byla ukončena II. Chovatelským dnem v Uhřetěticích.

V roce 1998 se SCHPMT a JK zúčastnili několika kulturních akcí:

Činnost SCHPMT a JK předkládáme společně, protože většina členů je registrována u obou organizací. K úspěšnému složení zkoušek základního výcviku jezdce přispělo i jejich shlédnutí v kryté hale ve Frenštátě pod Radhoštěm. Víkendy od dubna do července měli

adepti vyplněny odpovědnou přípravou na jízdárně ve Skašticích pod vedením zkušeného trenéra pana Petra Hirky st.

Vzpomeňme na účast oslav 150. výročí vzniku Kroměřížského sněmu kde se zúčastnilo 15 jezdců pod sedlem v hanáckých krojích a 5 kočárů. Městský úřad v Kroměříži současně s veřejností zhodnotil tuto prezentaci velmi kladně.

Mezinárodní den dětí – jezdci z Hulína se podíleli na oslavách dne dětí v Hulíně a v Kroměříži.

„Klíč od zámecké brány“ – při filmování ke 150.výročí vzniku Kroměřížského sněmu vystoupil také člen našeho svazu pan Libor Krčmař se svým spřežením dle požadavků filmařů.

Individuální aktivita : pan Ladislav Gardavský – účast se svým spřežením na folklorním dění v obci Rataje a účast tamtéž při svěcení kostelních zvonů.

Zemědělská výstava Kroměříž – Kotojedy.

Třetí chovatelský den proběhl již v nově vybudovaném jezdeckém areálu ve Skašticích.

V roce 1999 jsme se zúčastnili několika chovatelských akcí, např. Mezinárodní výstava koní Přerov, přehlídka 3-letých klisen v Tlumačově, výstava v Pardubicích „Koně 1999“ a již tradičního chovatelského dne ve Skašticích. V dalších letech jsme pořádali také různé kulturní a sportovní akce.

3. Projekt - návrh na uznání populace moravského teplokrevníka genetickým zdrojem.

Počátkem roku 2001 předložil SCHPMT, ve spolupráci s Asociací svazů chovatelů koní, Výzkumnému ústavu živočišné výroby v Uhřetěvsi /VÚŽV/ a Ministerstvu zemědělství v Praze návrh na uznání populace moravského teplokrevníka /MT/ genetickým zdrojem – rezervou

Obsahem předkládaného návrhu na uznání populace moravského teplokrevníka genetickým zdrojem – rezervou bylo stručné zhodnocení historického vývoje populace MT v Čechách a na Moravě cca od roku 1870, věcná a účelová analýza aktuální populace MT /r. 2001/, jejíž genovou bázi tvoří geny původních polokrevných kmenů (dále jen pův. pol. km.) FURIOSO, PRZEDSWIT, GIDRAN, STAR OF HANNOVER, NORTH STAR, NONIUS, SHAGYA a linie CATALIN se zušlechťujícím podílem genů anglického plnokrevníka (A 1/1). Návrh obsahoval zdůvodnění nutnosti udržení této populace MT v čistokrevné formě s minimalizací imigrace genů ostatních teplokrevných plemen koní.

Osnova a obsahové pojetí projektu bylo následující :

1. Charakteristika návrhu plemene MT

1.1. Vývoj navrhovaného plemene MT

1.2. Metodický postup výběru jedinců a charakteristika navrhovaného plemene MT včetně návrhu ochrany genového zdroje

1.2.1. Původová genová analýza současné populace hřebců navrhovaného plemene MT

1.2.2. Genová analýza současné populace klisen plemene MT

1.2.3. Aktuální stav populace navrhovaného plemene MT

1.3. Šlechtitelský cíl a standard základních tělesných znaků navrhovaného plemene MT

1.4. Návrh rámcového šlechtitelského projektu navrhovaného plemene MT

1.5. Stupeň ohrožení navrhovaného plemene MT

1.6. Důvody pro ochranu genového zdroje MT

2. Program ochrany genového zdroje navrhovaného plemene MT

Podmínky pro zařazení jedince do genového zdroje.

Rámcový postup šlechtitelských kroků plemene MT

Dne 27.6.2001 byl návrh projednán v komisi VÚŽV v Uhřetěvsi za účasti předních hipologických odborníků ČR, kteří byli zároveň zpracovateli posudků k výše uvedenému projektu.

Závěrem jednání bylo konstatováno, že výše uvedená komise nedoporučuje zařadit populaci MT do genetických zdrojů a navrhuje, aby do předloženého návrhu SCHPMT byly zapracovány připomínky oponentů a připomínky vzešlé z jednání.

Po projednání závěrů komise ve výboru svazu bylo přistoupeno ke zpracování požadavků komise a byl zpracován nový návrh. V druhé polovině srpna r. 2001 byl nový návrh opětně projednán ve VÚŽV. Výsledkem jednání bylo stanovisko VÚŽV v tom smyslu, že zařazení populace MT do genetického zdroje VÚŽV zatím nedoporučuje, neboť populaci MT není možné uznat plemenem. Přes toto nedoporučení je však možno požádat Ministerstvo zemědělství o zřízení chovatelského sdružení.

4. Svaz chovatelů a přznivců moravského teplokrevníka - chovatelské sdružení uznané

Mze ČR

Žádost o uznání chovatelského sdružení byla vypracována členy SCHPMT /dále jen svazu/ a zaslána dne 21.3.2002 na Ministerstvo zemědělství ČR /Mze ČR/.

Rozhodnutím ze dne 31.5.2002 přerušilo Mze ČR správní řízení o uznání chovatelského sdružení z důvodu potřeby doplnění údajů k žádosti podané dne 21.3.2002.

Svaz neprodleně vypracoval požadované úpravy a zaslal je na Mze ČR.

Dne 30.7.2002 obdržel svaz sdělení Mze ČR o zastavení správního řízení o uznání chovatelského sdružení. Důvodem byl názor Mze ČR, že populace moravského teplokrevníka není plemenem ale rázem.

Proti tomuto rozhodnutí Mze ČR podal svaz dne 16.8.2002, podle § 61 odst.1 správního řádu, písemný rozklad k ministru zemědělství Ing. Jaroslavu Palasovi.

Dne 5.9.2002 sděluje dopisem Ing. S. Kozák, ředitel odboru zemědělských komodit MZe ČR, že předal celý spisový materiál (č.j.10238/2002 – 7010) rozkladové komisi Mze ČR, které předsedá ředitel odboru legislativního a právního JUDr. Jindřich Urfus.

Dne 17.10.2002 zasílá svaz dopis JUDr. J. Urfusovi. V tomto dopise svaz informuje Mze ČR o svých mezinárodních aktivitách a sděluje, že uznání chovatelského sdružení je pro svaz důležité i z důvodu začlenění populace moravského teplokrevníka do Evropské federace plemene Furioso.

Svým rozhodnutím ze dne 9.11.2002 rozhodl ministr zemědělství, Ing. Jaroslav Palas, že rozklad podaný svazem byl podán důvodně a žádost podanou svazem o uznání chovatelského sdružení vrátil ministr zemědělství k dalšímu objektivnímu posouzení a projednání v rámci nového správního řízení.

Dopisem ze dne 30.1.2003 vyzývá MZe ČR – odbor zemědělských komodit svaz o doplnění a upřesnění žádosti svazu /do 3.3.2003/ o následující údaje a podklady:

1. Seznam chovatelů koní uvažovaného plemene
2. Analýza morfologických vlastností
3. Analýza užitkových vlastností
4. Chovný cíl
5. Šlechtitelský program

Požadavky Mze ČR – odboru zemědělských komodit byly svazem vypracovány a odeslány na MZe ČR.

Dopisem ze dne 11.3.2003 vyzývá MZe ČR – odbor zemědělských komodit svaz o doplnění a upřesnění žádosti svazu /do 10.5.2003/ o analýzu užitkových vlastností populace koní označené jako moravský teplokrevník.

Požadavky Mze ČR – odboru zemědělských komodit byly svazem opět vypracovány a odeslány na MZe ČR.

Dopisem ze dne 21.5.2003 MZe ČR – odbor zemědělských komodit zastavuje správní řízení ve věci uznání SCHPMT chovatelským sdružením z důvodu, že žadatel /SCHPMT/ dostatečně neprokázal, že populace moravského teplokrevníka je plemenem.

Proti tomuto rozhodnutí Mze ČR – odbor zemědělských komodit podal svaz dne 2.6.2003, podle § 61 odst.1 správního řádu, druhý písemný rozklad k ministru zemědělství Ing. Jaroslavu Palasovi.

Spisový materiál (č.j.10238/2002 – 7010) byl opět již podruhé předán odborem zemědělských komodit Mze ČR rozkladové komisi Mze ČR, které předsedá ředitel odboru legislativního a právního JUDr. Jindřich Urfus.

Svým druhým rozhodnutím ze dne 6.10.2003 rozhodl ministr zemědělství Ing. Jaroslav Palas, že druhý rozklad podaný svazem byl podán důvodně a žádost podanou svazem o uznání chovatelského sdružení vrátil ministr zemědělství již podruhé k dalšímu objektivnímu posouzení a projednání v rámci nového správního řízení odboru zemědělských komodit Mze ČR.

Poté Mze ČR požadovalo po svazu odborné posudky. Tyto byly zpracovány Doc. Ing. D. Misařem, CSc., MVDr. J. Dražanem a Ing. J. Volencem a byly zaslány MZe ČR.

Dne 1.4.2004 byl SCHPMT rozhodnutím Mze ČR uznán chovatelským sdružením.

/zde se vloží kopie Rozhodnutí/

5. Výstava „2 samostatná výstava koní“ Přerov 22. – 23.6.2002 - ve znamení moravského teplokrevníka.

Na této výstavě bylo vystavováno 44 koní moravského teplokrevníka. V sobotu v 10 hodin se uskutečnilo slavnostní zahájení průvodem pod sedlem, v zápřeži a na ruce. Čele průvodu vedl jezdec na hřebci Przedswit mirosławský se státní vlajku. Následovali dva jezdci v hanáckých krojích na bělouších. Další trojice jezdců nesla hanácký prapor a znak našeho svazu. Následovalo 5 kočárů. Téhož dne se konalo i večerní vystoupení při umělém osvětlení, které mělo bouřlivý ohlas publika.

Komentář k předváděným koním prováděl pan Jindřich Jarka a Ing. Stanislav Hošák

6. Mezinárodní spolupráce.

Koncem roku 2002 byl svaz informován, že z iniciativy Maďarska se utváří Evropská federace chovatelů koní plemene Furioso. Žádosti federace o spolupráci v tomto svazu bylo vyhověno a SChPMT se stal členem.

Evropská federace chovatelů koní plemene Furioso je konstituována jako mezinárodní sdružení chovatelů koní /právnických i fyzických osob/ chovaných na bázi původních polokrevných rakousko-uherských kmenů. Předsedou Evropské federace chovatelů koní plemene Furioso je prof. Dr. Imre Bodó. V rámci této evropské federace spolupracují chovatelé a organizace z Maďarska, Rakouska, Slovenska, Rumunska, Spolkové republiky Německo, Švýcarska a České republiky. Mezinárodní konference federace se konala dne 12.10.2002 v hřebčíně Bugac v Maďarsku. Konference se zúčastnili Ing. J. Volenec, pan J. Dostál a pan Ing. V. Krybus. Konference byly zahájena v 15 hod. přednáškou prof. Dr. I. Bodó s následujícím obsahem :

1. Potvrzení právního postavení federace
2. Přizpůsobení právního postavení federace národním úrovním jednotlivých zemí
3. Klasifikace plemenných hřebců

Tento program skončil v 18 hodin.

Po ukončení programu započala diskuse, kde Ing. J. Volenec přednesl náš zpracovaný projekt genových zdrojů.

V neděli dne 13.10.2002 v 10 hodin začala přehlídka koní. Bylo předvedeno 10 hřebců plemene Furioso, 20 klisen s hříbaty a 1 arabský hřebec Koheilan VI.

Další schůzka této federace se konala 22.8.2003 na Slovensku v Bratislavě v hotelu Červený Kameň. Zde byly projednány svazové a chovatelské problémy.

Následovaly schůzky dne 22. 11. 2003 v Bratislavě a 7. 2. 2004 v Kojetíně.

Při schůzce v Kojetíně bylo předvedeno v Uhřetěbčích 20 klisen a 3 hřebci. Po skončení přehlídky následovala diskuse. V předvečerních hodinách odjeli hosté z Maďarska a Slovenska s Ing. J. Volencem, panem J. Dostálem a Ing. V. Krybusem na prohlídku Zemského hřebčince Tlumačov.

Tato schůzka ukázala přehled činnosti svazu a ze strany zahraničních hostů byla velmi pozitivně hodnocena.

7. Chovný cíl a plemenný standard populace moravského teplokrevníka

Chovný cíl a standard plemene stanovuje Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka (dále jen SCHPMT).

Chovný cíl

Chovným cílem je ušlechtilý teplokrevný kůň chovaný na bázi původních rakousko - uherských kmenů. Kůň středně velkého obdélníkového rámce, se souladnými a proporcionálními tělesnými partiiemi, s ušlechtilou suchou hlavou s oválnou očnicí a velkým živým okem. Střední až dlouhý, klenutý krk, výrazný a středně dlouhý kohoutek. Dlouhá, šikmá lopatka umožňující vydatný a prostorný chod. Středně hluboký, široký a středně dlouhý, oválný hrudník. Krátká až středně dlouhá pevná horní linie. Středně dlouhá, dobře vázaná a pevná bedra. Přiměřeně mohutná, oválná, dlouhá zád. Fundament suchý, kostnatý, klouby a šlachy výrazné a suché. Spěnka středně dlouhá, pevná a pružná. Kopyta přiměřeně široká, dobře úhlovaná a pevná.

Kůň výborného charakteru, s ochotou k práci se mnohostranným využitím pod sedlem i v zápřeži, s pevným zdravím, snadno krmitelný, s tvrdou konstitucí, přiměřeným temperamentem a s odpovídající mechanikou pohybu.

Chovaní koně jsou převážně hnědáci, dále ryzáci, bělouši a vraníci.

Standard základních tělesných znaků ve 3 letech stáří pro hřebce a klisny

	Hřebci :	Klisny :
KVP (cm)	172 - 184	170 - 180
KVH (cm)	162 - 170	160 - 167
Obvod hrudi (cm)	190 - 205	185 - 200
Obvod holeně (cm)	21.0 - 22.5	19.5 - 21.5

8. Šlechtitelský program populace moravského teplokrevníka

Předmětem šlechtitelského programu moravského teplokrevníka je regenerační a udržovací šlechtění populace. Šlechtitelský program /dále jen ŠP/zahrnuje všechna opatření, která jsou vhodná k dosažení pokroku v chovu s ohledem na chovný cíl. K naplňování tohoto programu patří především chovatelské metody, posuzování interiéru a exteriéru, zkoušky užitkových vlastností, stanovení plemenné hodnoty a selekční opatření.

Šlechtitelského programu se zúčastňují všichni hřebci a klisny zapsaní v plemenných knihách.

Plemenné knihy

Do šlechtitelského programu MT jsou zahrnuti všichni plemenní koně, kteří jsou zapsaní do následujících oddílů plemenné knihy /dále jen PK/.

plemenná kniha hřebců
hlavní plemenná kniha klisen - HPK
plemenná kniha klisen - PK
evidenční plemenná kniha klisen - EPK

Metody selekce (výběru)

a) Původ

Hřebec zapsaný do plemenné knihy musí splňovat podmínku, že jeho otec a otcové matek v přímé mateřské linii jeho rodokmenu nejméně do 5-té generace předků jsou kontinuálně příslušníky původních polokrevných kmenů nebo A1/1. Podíl sumy genů tzv. nositelů původních polokrevných kmenů v celém generačně známém rodokmenu jedince je minimálně 25 %.

Do PK může být zapsán i hřebec, který nesplňuje výše uvedené podmínky, ale u něhož podíl nositelů genů původních polokrevných kmenů v celém generačně známém rodokmenu jedince dosahuje úrovně nejméně 40%.

Klisna zapsaná do plemenné knihy musí splňovat podmínku, že její otec a otcové matek v přímé mateřské linii jejího rodokmenu nejméně do třetí generace předků jsou kontinuálně příslušníky původních polokrevných kmenů nebo A1/1. Podíl sumy genů tzv. nositelů původních polokrevných kmenů v celém generačně známém rodokmenu jedince je minimálně 25 %.

Do PK může být zapsána i klisna, která nesplňuje výše uvedené podmínky, ale u níž podíl nositelů genů původních polokrevných kmenů v celém generačně známém rodokmenu jedince dosahuje úrovně nejméně 30 %.

Geny původních polokrevných kmenů (dále jen pův. pol. km.) se rozumí geny kmenů FURIOSO, PRZEDSWIT, GIDRAN, STAR OF HANNOVER, NORTH STAR, NONIUS, SHAGYA a linie CATALIN.

b) Exteriér

Při posuzování exteriéru se hodnotí především vyjádření plemenného typu, pohlavní výraz, korektnost a souladnost tělesných partií a celkový dojem a to při svodech hřibat, při zápisu do plemenných knih, při předvýběrech a výběrech hřebců, při svodech klisen, při zápisu klisen do vyšších oddílů PK a při výstavách. Při těchto hodnoceních exteriéru se používá systém lineárního popisu.

Nedílnou součástí hodnocení exteriéru je měření základních tělesných rozměrů : kohoutkové výšky hůlkové (KVH), kohoutkové výšky páskové (KVP), obvodu hrudi (OH) a obvodu holeně (OHOL).

c) Interiér

Při jeho posuzování se hodnotí především charakter, ochota k práci s mnohostranným využitím, zdraví, krmitelnost, konstituce, temperament, mechanika pohybu a to při svazem předepsaných zkouškách.

Hodnocení a evidenci parametrů exteriéru, interiéru a parametrů tělesných rozměrů u hříbat, dorostu a chovných koní zabezpečí SCHPMT prostřednictvím svých odborných pracovníků a nebo odborných pracovníků jiného chovatelského sdružení na smluvním základě.

Použití jiných plemen

Po schválení Radou PK mohou být v populaci moravského teplokrevníka použiti mimo hřebců a klisen splňujících podmínky viz. metody selekce - a) Původ

- i hřebci a klisny plemene A 1/1 a Shagya arab a dále pak hřebci a klisny českého a slovenského teplokrevníka a ostatních plemen, včetně jejich potomstva, u nichž podíl sumy genů tzv. nositelů původních polokrevných kmenů v jejich celém generačně známém rodokmenu je minimálně 40 % .

V rámci plnění chovatelského programu sestavuje Rada PK doporučující alternativní přípařovací plány rodičovských párů pro hřebce a klisny MT a to na každé připouštěcí období.

Rámcový postup šlechtitelských kroků

1. Další šlechtění populace je limitováno udržením úrovně původních genů v populaci jako celku. Tento důležitý záměr je, spolu s dalšími aspekty, respektován při výběru rodičovských párů. Vzhledem k relativně nízkému stupni prochovanosti populace lze navrhovaný postup realizovat bez neúměrného rizika inbridní deprese.
2. V období následujících let bude pokračováno ve fenotypové a genotypové konsolidaci se zaměřením na ostatní užitkové znaky, a to především na charakter, konstituci, pohybový potenciál a mnohostrannou užitkovost. Jedním z prvních kroků bude překlasifikace všech jedinců populace s využitím systému lineárního popisu, včetně založení příslušné databáze.
3. Vzhledem k počtu otcovských linií bude jedním ze základních šlechtitelských postupů střídavé skupinové páření, spočívající na principu střídání plemenů mezi liniemi v každé generaci.
4. Dalším nezbytným postupem šlechtění populace bude využití liniové plemenitby s cílem kumulace genů vybraných jedinců - příslušníků jedné otcovské linie - kmene v rodokmenech budoucích potomků. Realizace tohoto záměru, u vybraných skupin hřebců a klisen, příslušníků jednotlivých otcovských linií - kmenů, by vedla k nezbytnému zvýšení a kumulaci genů příslušné linie u budoucích jedinců, k nižší genové variabilitě genů ostatních linií - kmenů v jejich rodokmenech a ke zvýšení jejich prochovanosti, respektive k homogenizaci jejich rodokmenů ve smyslu liniové příslušnosti.
5. Z provedených analýz populace MT je zřejmé, že pro další šlechtění populace ve smyslu výše uvedených šlechtitelských postupů bude možné

využít především hřebce a klisny kmenů Furioso, Przedswit, Gidran, Shagya resp. Sahib, North Star a Catalin. Využití, resp. obnova ostatních polokr. kmenů, bude vzhledem k úrovni zastoupení jejich genů v populaci moravského teplokrevníka zanedbatelné.

6. Praktické připárování rodičovských párů v rámci populace bude realizováno v souladu s výše uvedenými aspekty bodů 1. až 5. tak, že pro genově nejkvalitnější klisny budou navrženy 2 - 3 kombinace možného stejnosměrného - čistokrevného připáření.
7. Dílčí realizace výše uvedených rámcových šlechtitelských postupů regeneračního a udržovacího šlechtění populace budou rozpracovávány v samostatném šlechtitelském programu.
8. Vyhodnocování a zveřejňování výsledků realizace Šlechtitelského programu bude prováděno v souladu s příslušným zákonem a ve spolupráci s organizací pověřenou vedením ÚE.

9.ŘÁD PLEMENNÉ KNIHY populace moravského teplokrevníka

Svazu chovatelů a příznivců (dále jen SCHPMT) moravského tepokrevníka (dále jen MT)

1. Základní aspekty řádu PK

1.1. Právním základem řádu plemenné knihy (dále jen PK) je zákon č. 154/2000 Sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MZe ČR č. 471/2000 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení citovaného zákona, vyhláška Mze ČR č. 136/2004 Sb., která stanoví podrobnosti označování a evidence hospodářských zvířat, zákon č. 167/93 Sb. o ochraně hospodářských zvířat proti týrání. Dále jsou závazné následující předpisy SCHPMT - Šlechtitelský program populace plemene MT, Zkušební řád, Finanční řád.

2. Účel a charakteristika plemenné knihy.

2.1. Účelem PK je zabezpečovat šlechtění a plemenitbu populace MT v souladu s mezinárodními standardy a závazky s cílem zachování genetické báze populace MT v duchu genetické rozmanitosti chovaných populací koní a uchování tohoto specifického genetického zdroje, včetně udržení a zlepšování mnohostranné užitkovosti a konstituční tvrdosti chovaných jedinců za účelem konkurenční schopnosti vůči ostatním chovaným populacím koní.

2.2. Pro naplnění tohoto úkolu SCHPMT sám zejména:

- stanoví standard a chovný cíl populace MT, včetně programů a metod šlechtění a rozsahu a metod zjišťování a testování užitkových vlastností (interiéru), tělesných znaků (exteriéru)
- formou pravidelných analytických studií hodnotí a usměrňuje šlechtění a vývoj populace MT, výsledky zveřejňuje ve spolupráci s organizací pověřenou vedením UE.
- registruje chovy, plemenná zvířata a jejich potomstvo v PK
- registruje, vystavuje a potvrzuje původ a stanovuje chovnou hodnotu plemenných zvířat
- stanoví formu a obsah zkušebního systému - zkoušek užitkových vlastností - včetně systému zpracování a vyhodnocování pro kontrolu dědičnosti vybraných exteriérových a užitkových znaků a kontrolu dědičnosti zdraví
- stanoví parametry pro výběr plemenných zvířat vybraných k reprodukci populace a podílí se na jejich výběru
- navazuje a udržuje kontakty se zahraničními organizacemi obdobného poslání
- spolu s organizací pověřenou vedením Ústřední evidence (dále jen ÚE) zveřejňuje informace o stavu a výsledcích KU a KD
- spolupracuje s organizací pověřenou evidencí a vedením genetických zdrojů

2.3. PK moravského teplokrevníka je jednotná a otevřená. Jednotná PK vyjadřuje skutečnost, že v rámci ČR se pořizuje jedna PK pro danou populaci. Otevřená PK znamená, že je přístupná pro všechny chovatele i v budoucnosti a že do ní mohou být zapsáni za stanovených podmínek hřebci a klisny jiných populací a plemen.

3. Chovná populace

K chovné populaci náleží všichni jedinci, hřebci a klisny zapsaní v plemenné knize MT při splnění podmínek daných Řádem PK a Šlechtitelským programem moravského teplokrevníka.

4. Chovatelské metody

Chovatelé naplňují chovný cíl metodou čistokrevné plemenitby. Čistokrevnou plemenitbou se rozumí páření (připaraování) jedinců chovné populace (viz. šlechtitelský program MT).

5. Použití jiných plemen

Použití jedinců jiných chovných populací se řídí šlechtitelským programem, a to jak u hřebců, tak u klisen, a musí být potvrzeno Radou plemenné knihy (dále jen Radou PK).

6. Chovatelské komise

Posuzování exteriéru a interiéru u hřebců a klisen včetně jejich potomstva provádí chovatelská komise jmenovaná Radou PK. Komise volí ze svého středu předsedu. Závěrů je dosahováno většinou hlasů, při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise. O každém oficiálním posouzení koně pořídí příslušná chovatelská komise písemný zápis - popisový list.

6.1. Chovatelská komise pro hodnocení hřebců a klisen při zkouškách užitkových vlastností je 3 členná. Skládá se z 1 člena Rady PK, 1 chovatele a 1 inspektora příslušné oblasti.

6.2. Chovatelská komise pro hodnocení hřebců, klisen a potomstva při bonitacích, svodech, výstavách, překlasifikacích v rámci PK atp. je totožná s chovatelskou komisí viz ad)6.1..

6.3. Chovatelská komise pro výběr hřebců do PK je totožná s chovatelskou komisí viz. ad) 6.1.. Tato komise navrhuje hřebce k zařazení do PK a návrh schvaluje Rada PK.

7. Plemenná kniha

7.1. Plemenná kniha zahrnuje:

- 7.1.1.1. Rejstřík chovatelů (dále jen RCH)
- 7.1.1.2. Chovný registr (dále jen ChR)
- 7.1.1.3. Připouštěcí rejstřík (dále jen PŘR)

7.1.1.1. V RCH jsou evidováni všichni chovatelé a majitelé, kteří své koně k plemenné knize přihlásí.

7.1.1.2. V ChR je evidováno samčí a samičí potomstvo hřebců a klisen zapsaných v PK MT až do doby vlastního zápisu do PK MT. V případě, že samčí nebo samičí potomstvo není zapsáno do PK MT, je nadále vedeno v ChR

V ChR jsou dále evidovány klisny nesplňující podmínky pro zápis do některého z oddílů PK, které majitel k PK MT přihlásí a jejichž potomstvo (ze spojení s doporučeným hřebcem) již dané podmínky pro zápis splní.

Svaz může odmítnout registraci samčího a samičího potomstva hřebců, kteří nejsou zahrnuti do chovatelského programu (jejich použití není v souladu s chovatelským programem) a nebo zhoršují prokazatelně úroveň svého potomstva.

7.1.3. V PŘR jsou evidována veškerá připouštění, včetně provedených inseminací a transferů embryí.

7.1.3.1. PŘR je průpisový, obsahuje 1 originál + 3 kopie a vystavuje ho držitel hřebce.

- Prvopis je po připouštěcím období archivován u SCHPMT.
- 1. průpis je po skončení připouštěcího období archivován u ÚE.
- 2. a 3. průpis obdrží majitel klisny, přičemž 2. průpis je hlášenkou o narození hříběte a výsledku připouštění a 3. průpis slouží jako podklad pro zápis do ústřední evidence a pro vystavení Průkazu koně od ÚE a pro vystavení Potvrzení o původu od uznaného chovatelského sdružení.

7.2. Plemenná kniha musí obsahovat :

- a) životní číslo a jméno koně
- b) číslo státního registru plemeníků
- c) datum narození (den, měsíc, rok)
- d) plemeno a pohlaví
- e) základní barva a popis odznaků, virů a výžehů, základní tělesné rozměry
- f) hodnocení zkoušek užitkových vlastností, hodnocení exteriéru při zápisu do PK
- g) číslo státního registru a jméno otce a identifikační číslo a jméno matky
- h) jméno a adresa chovatele
- ch) jméno a adresa majitele - aktuální stav
- i) datum zápisu do PK
- j) datum a důvod vyřazení z PK
- k) u koní získaných z inseminace a z embryotransferu ověření původu dle krevních skupin a dalších polymorfních znaků s uvedením laboratoře a čísla laboratorního protokolu
- l) výsledky v chovu, popř. sportovní výkonnost koně
- m) u plemenných hřebců stanovení genetického typu

8. Vedení plemenné knihy

8.1. V rámci ČR je zřízena PK pro populaci MT. Nositelem PK je příslušný Svaz, oprávněný k této činnosti MZe ČR.

8.2. SCHPMT může pověřit, na smluvním základě, výkonem a zajišťováním jednotlivých činností spojených s vedením PK další oprávněné organizace.

8.3. PK MT je vedena formou počítačové databáze a je průběžně aktualizována přebíráním dat v závislosti na zavedené struktuře předávání veškerých chovatelských informací.

8.4. Výstupy z PK pořizované na vhodných nosičích dat slouží pro vedení a aktualizaci údajů pro organizaci vedoucí plemennou knihu.

8.5. Správu, údržbu a novelizaci software PK zajišťuje organizace oprávněná k vedení PK sama nebo prostřednictvím jiné organizace na smluvním základě. Změny software je možno provádět výhradně se souhlasem oprávněné organizace a v ÚE.

9. Rada plemenné knihy

Pro řízení PK volí valná hromada SCHPMT pětičlennou Radu PK, a to na 4 leté období.

9.1. Rada plemenné knihy vytváří koncepční záměry chovu MT, stanovuje metodické a organizační postupy, zásady vedení a řízení PK a kontroluje jejich plnění. Rada PK má právo ze závažných důvodů pozastavit, odmítnout nebo zrušit členství v PK. K těmto důvodům patří např. výrazné zhoršení úrovně a zdravotního stavu chovu, hrubé nedostatky v evidenci, porušování řádu PK apod. Ze stejných důvodů je možné odmítnout i zápis jednotlivých zvířat, zejména hřebců do PK. Ze všech svých zasedání pořizuje Rada PK zápisy. Tyto předkládá ke schválení předsednictvu SCHPMT.

10. Vystavování dokladů o původu

Doklady o původu vystavuje a potvrzuje uznané chovatelské sdružení, a to pouze na koně zapsané v PK a na jejich potomstvo. Oficiálním dokladem je:

Potvrzení o původu, které vydává a ověřuje uznané chovatelské sdružení pro všechny mladé a dospělé koně, kteří jsou zapsáni v PK Svazu. Potvrzení o původu se vystavuje po zaregistrování a označení hříběte a po zaslání potvrzeného připouštěcího lístku na Ústřední evidenci chovu koní ČR, u starších koní musí žadatel předložit objednávku (žádost) s originálem připouštěcího lístku. Potvrzení o původu má platnost oficiálního dokladu o původu a je možno použít ho při prodeji, výstavách, svodech, likvidacích pojistných událostí atd.

Návrh Potvrzení o původu koně je přílohou Řádu PK.

Při ověřování zjištěných původů může požadovat SCHPMT ověření původu dle DNA.

U hříbat pocházejících z inseminace a z embryotransferu je doklad o provedení testu DNA podmínkou pro vystavení průkazu koně a potvrzení o původu koně.

Mimo Potvrzení o původu koně vydává Ústřední evidence /ÚE/ Průkaz koně se stejným identifikačním číslem, které je uvedeno v Potvrzení o původu koně.

Změnu majitele v Průkazu koně potvrzuje uznané chovatelské sdružení, které vede PK

Dalším dokladem potvrzujícím příslušnost koně k PK je Výpis z PK klisen pro chovné klisny.

Výpis se vystavuje pouze klisnám již zapsaným v jiné /jiných/ PK, klisnám importovaným a klisnám A 1/1. Výpis z PK klisen vystavuje a potvrzuje uznané chovatelské sdružení v případě, že klisna je již zapsána v jiné PK

Výpis z PK klisen není oficiálním dokladem ve smyslu právních norem viz. zákon č. 154/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

11. Charakteristika a členění Plemenné knihy

11.1. Plemenná kniha se člení :

plemenná kniha hřebců
hlavní plemenná kniha klisen - HPK
plemenná kniha klisen - PK
evidenční plemenná kniha klisen - EPK

11.2.1. Do PK hřebců se zapisují hřebci po splnění podmínek stanovených SCHPMT a přihlášením hřebce k PK.

- 11.2.2. Do PK klisen se zapisují klisny po splnění podmínek stanovených SCHPMT a přihlášením klisny k PK a to pokud nebyly na základě rozhodnutí chovatele nebo na základě rozhodnutí Rady PK z PK individuálně vyřazeny nebo vyloučeny. Klisny jednou vyřazené mohou být znovu zapsány, klisny vyloučené se nezapisují.

12. Podmínky pro zápis a způsob zápisu do Plemenné knihy

Podmínky jsou specifikovány v tomto řádu PK.

12.1. Specifikace podmínek pro zápis hřebců a klisen do PK.

12.1.1. Plemenná kniha hřebců není členěna do oddílů.

12.1.1.1. Plemenným hřebcem populace MT může být pouze hřebec splňující všechna ustanovení Šlechtitelského programu a ostatních pravidel pro zápis do PK vydaných Radou PK, kterého majitel přihlásí k PK.

12.1.1.2. Do PK hřebců se zapisují hřebci po schválení radou PK. Výběry k plemenitbě udělené jinými PK nejsou zpochybňovány.

12.1.1.3. Výběry mladým hřebcům do 6 let budou udělovány na základě absolvování zkoušek užitkových vlastností.

12.1.1.4. Hodnocení typu, pohlavního výrazu, exteriéru a užitkových vlastností /při daném zkušebním systému/ nesmí být nižší než 7 bodů, dílčí hodnocení jednotlivých znaků exteriéru, interiéru a užitkových vlastností nesmí být nižší než 5 bodů a základní tělesné rozměry musí odpovídat standardu populace. Výjimku může povolit Rada PK.

12.1.2. Plemenné knihy klisen

12.1.2.1. Plemennou klisnou populace MT může být pouze klisna splňující všechna ustanovení Šlechtitelského programu a ostatních pravidel pro zápis do PK vydaných Radou PK, kterou majitel přihlásí k PK.

12.1.2.2. Klisny Al/1 a Shagya arab mohou být zapsány na základě exteriéru (popisový list) nejvýše do PK.

12.1.2.3. Klisny přihlašované z jiných PK budou zařazeny do oddílů PK MT dle podmínek stanovených Řádem PK MT (% původních genů) při respektování ohodnocení exteriéru klisny inspektorem při původním zápisu do plemenné knihy a respektování výsledků zkoušek užitkových vlastností.

12.1.2.4. Zápisy mladých klisen podléhají podmínkám zařazení danými Řádem PK.

12.1.2.5. PK klisen je členěna do oddílů:

Hlavní plemenná kniha (HPK)

Klisna zapsaná do HPK musí splňovat podmínku, že její otec a otcové matek v přímé mateřské linii jejího rodokmenu nejméně do 5-té generace předků přísluší kontinuitně k původním polokrevným kmenům a nebo jsou anglickými plnokrevníky a suma tzv. původních genů plemenných hřebců představitelů původních polokrevných kmenů musí dosahovat nejméně úrovně dané ustanoveními SCHPMT (Šlechtitelský program) tj. 25 %, a to počítáno ze

všech známých - dostupných generací jejího rodokmenu.

Do HPK může být zapsána i klisna, která nesplňuje výše uvedené podmínky, ale u níž podíl nositelů genů původních polokrevných kmenů dosahuje úrovně nejméně 40 % v celém generačně známém rodokmenu jedince.

Hodnocení typu, exteriéru a užitkových vlastností /při daném zkušebním systému/ nesmí být nižší než 7 bodů a dílčí hodnocení jednotlivých znaků exteriéru, interiéru a užitkových vlastností nesmí být nižší než 5 bodů a základní tělesné rozměry musí odpovídat standardu populace. Výjimku může povolit Rada PK.

Plemenná kniha (PK)

Klisna zapsaná do PK musí splňovat podmínku, že její otec a otcové matek v přímé mateřské linii jejího rodokmenu nejméně do 4-té generace předků přísluší kontinuitně k původním polokrevným kmenům a nebo jsou anglickými plnokrevníky. Suma tzv. původních genů plemenných hřebců představitelů původních polokrevných kmenů musí dosahovat nejméně úrovně dané ustanoveními SCHPMT (Šlechtitelský program) tj. 25 %, a to počítáno ze všech známých - dostupných generací jejího rodokmenu.

Do PK může být zapsána i klisna, která nesplňuje výše uvedené podmínky, ale u níž podíl nositelů genů původních polokrevných kmenů dosahuje úrovně 35 - 39.9 % v celém generačně známém rodokmenu jedince.

Hodnocení typu a exteriéru nesmí být nižší než 6 bodů, dílčí hodnocení jednotlivých znaků exteriéru nesmí být nižší než 5 bodů a základní tělesné rozměry musí odpovídat standardu populace.

Evidenční plemenná kniha (EPK)

Klisna zapsaná do EPK musí splňovat podmínku, že její otec a otcové matek v přímé mateřské linii jejího rodokmenu nejméně do 3-tí generace předků přísluší kontinuitně k původním polokrevným kmenům a nebo jsou anglickými plnokrevníky. Suma tzv. původních genů plemenných hřebců představitelů původních polokrevných kmenů musí dosahovat nejméně úrovně dané ustanoveními SCHPMT (Šlechtitelský program) tj. 25 %, a to počítáno ze všech známých - dostupných generací jejího rodokmenu.

Do EPK může být zapsána i klisna, která nesplňuje výše uvedené podmínky, ale u níž podíl nositelů genů původních polokrevných kmenů dosahuje úrovně 30 - 34.9 % v celém generačně známém rodokmenu jedince.

Hodnocení typu a exteriéru nesmí být nižší než 5 bodů, dílčí hodnocení jednotlivých znaků exteriéru nesmí být nižší než 4 body a základní tělesné rozměry musí odpovídat standardu populace.

Odhlášení klisny

Odhlášení klisny musí provést písemně majitel ve smyslu platných zákonných nařízení a opatření Svazu. Vyškrtnutí v důsledku úhynu nebo nutného poražení musí majitel klisny Svazu a ÚE neprodleně oznámit.

Znovuzapsání klisny

Odhlášená klisna může být kdykoli znovu zapsána po písemné zprávě majitele a při zachování dřívějšího statutu zapsání. Znovuzapsání podléhá zaplacení poplatku.

Změna majitele

Změna majitele hřebce nebo klisny bude zaznamenána do PK na základě písemného hlášení nového majitele ÚE.

Změna údajů o chovu

Všechny změny údajů o chovu, tj. chovateli (změna bydliště atd.) a dále úhyn, utracení, prodej, změna barvy a odznaků, výsledky zkoušek užitkových vlastností koně atd. musí chovatel nebo majitel koně okamžitě písemně nahlásit Svazu a ÚE.

13. Označování, identifikace a pojmenování koní

13.1. Označování a identifikace je specifikováno ve vyhlášce MZe ČR č. 136/2004 Sb.

- 13.1.1. Kódové označení populace moravského teplokrevníka. Populace moravský teplokrevník má kódové označení 24.
Toto kódové označení je prvním dvojčíslím životního čísla koně zapsaného do PK.

13.2. Řád výžehů - platnost níže uvedených symbolů - od data zřízení PK MT.

- 13.2.1. Symboly označující příslušnost k plemeni jsou následující:
Potomstvo splňující podmínky chovatelského programu - při registraci pod klisnou - levé stehno - MT, pravé sedlo -
číslo registrační knihy a pořadové číslo hříbete v registrační knize.
- 13.2.2. Výžehy hříbat narozených po vývozu březích klisen a transferu embryí - hříbata exportovaná v mateřském těle nebo formou embryí mohou být opatřena výžehy Svazu jen s jeho souhlasem. Označování hříbat provádí člen Rady PK a inspektor.

13.2.3. Při zápisu klisen jiných plemen do PK se neprovádí výžehy příslušnosti k plemeni u těch koní, kteří jsou již označeni výžehy některého jiného svazu.

13.2.4. Každý kůň obdrží jako hříbě "životní číslo". Toto číslo je devítimístné a nemění se. Platí a převádí se i při převedení - přihlášení koně k jiné - další PK. Životní číslo sestává - příklad : plemenná klisna Lucie

24	70	419	93
identifikační	číslo	pořad.č.hříběte v	poslední dvojčíslí
kód PK	regist.knihy	v registrační knize	roku narození

13.3. Identifikace (ověření původu) pomocí DNA

13.3.1. Stanovení genetického typu pomocí DNA je bezpodmínečně nutné před zápisem hřebce do PK. Náklady nese v tomto případě ten, kdo požádal o udělení osvědčení k plemenitbě a zápis hřebce do PK.

13.3.2. U každého zapsaného koně, popřípadě u koně předvedeného k zápisu a u hříběte, které má být registrováno, může SCHPMT žádat výsledky DNA. V těchto případech nese náklady SCHPMT. Osvědčení o výsledku DNA je uloženo u SCHPMT.

13.3.3. Před vystavením Potvrzení o původu koně se musí provést výše uvedené zkoušky DNA a to v těchto případech:

1. Hříbě pochází z inseminace nebo embryotransferu - náklady nese chovatel
2. Existují-li pochybnosti o udaném původu v případě, že:
 - klisna byla v průběhu říje připuštěna dvěma nebo více hřebci
 - hříbě nebylo identifikováno pod matkou

V těchto případech nese náklady chovatel.

13.4. Pojmenování koní

Plemenní hřebci, plemenné klisny a koně v odchovu budou dnem zřízení PK moravského teplokrevníka pojmenováni podle tradičního systému užívaného v bývalých rakousko-uherských hřebčínách.

Plemenní hřebci zapsaní do PK budou dnem uznání PK pojmenováni kmenovým jménem otce, včetně jmen otců plnokrevných hřebců, s uvedením plemenné příslušnosti - MT. Další zařazení hřebci příslušníci jednotlivých linií - kmenů budou označováni římskými čísly I až L.

Mladí koně narození v následujícím roce po takto pojmenovaných hřebcích a příslušející k PK moravského teplokrevníka budou pojmenováni výše uvedeným tradičním způsobem rak.-uher. hřebčinů tj. arabským číslem hříběte pod kterým je vedeno v registrační knize koní, jménem a kmenovým římským číslem otce a arabským číslem označujícím pořadí narozeného potomka po příslušném otci.

Aktuální chovné klisny, nově zapisované klisny a mladí koně, zapsané (i) do PK moravského teplokrevníka k datu jejího založení, nebudou přejmenovány (i). Před jejich jménem bude však uvedeno pořadové číslo pod kterým jsou zapsány (i) v PK klisen nebo v knize

hříbat. Za nebo pod jménem klisny nebo hříběte bude v závorce uvedeno číslo registru otce a jeho kmenové jméno, včetně eventuelního kmenového čísla.

14. Členství v plemenné knize

Členství v plemenné knize moravského teplokrevníka je řádné a mimořádné. Řádnými členy PK jsou automaticky všichni členové SCHPMT a ostatní chovatelé a majitelé koní, které přihlásí k PK. Práva a povinnosti řádných členů PK jsou dána tímto řádem. Mimořádnými členy mohou být po schválení valnou hromadou Svazu přátelé a příznivci Svazu a domácí a zahraniční hipologické osobnosti.

15. Mezinárodní spolupráce

15.1. SCHPMT jako oprávněná organizace k vedení plemenné knihy zajišťuje mezinárodní spolupráci s chovatelskými svazy a organizacemi sdružujícími chovatele, zejména při řešení a inovaci metodických, organizačních a technických postupů vedení PK, při vymezení a uznávání podkladů pro mezinárodní obchod s plemennými zvířaty a podobně.

15.2. SCHPMT oprávněný k vedení plemenné knihy jako nositel PK je garantem PK moravského teplokrevníka vůči MZe ČR a zahraničí.

16. Finanční zajištění plemenné knihy

16.1. Vedení PK je účelovou činností vykonávanou ve prospěch členů PK a systematického a efektivního rozvoje populace. Nezbytné náklady spojené s vedením PK a zajištěním technického a organizačního rozvoje PK jsou hrazeny z poplatků za vybrané úkony placených majiteli zvířat, z dotací, popř. ze souvisejících aktivit SCHPMT a organizací pověřených výkonem jednotlivých činností, z dědictví a darů. Řadu činností zajišťuje ASCHK, jejíž je Svaz členem a jejíž služby využívá.

16.2. Majitelé koní uhradí případnou konkrétní službu ve výši finančních kvót uvedených v Sazebníku poplatků SCHPMT na určité období.

16.3. Výši poplatků a způsob hospodaření určuje Finanční řád PK, který je nedílnou součástí Řádu PK. Finanční řád navrhuje, aktualizuje a vydává SCHPMT po schválení valnou hromadou.

17. Kontrola dodržování Řádu PK

Dodržování Řádu PK kontroluje volená komise SCHPMT v souladu se Stanovami SCHPMT. Tato komise má právo navrhnout předsednictvu SCHPMT revize a opravy rozhodnutí orgánů Řádu PK ve smyslu platných legislativních norem a všech závazných ustanovení SCHPMT.

18. Ustanovení přechodná a závěrečná

Tento Řád plemenné knihy moravského teplokrevníka vstupuje v platnost dnem schválení MZe ČR.

10. Finanční řád plemenné knihy moravského teplokrevníka

Hospodaření plemenné knihy se řídí tímto Finančním řádem, který je nedílnou součástí Řádu plemenné knihy moravského teplokrevníka. Finanční řád /dále jen FŘ/ vydává SCHPMT na základě ustanovení čl. 16.3. Řádu PK.

1. Účel finančního řádu

Účelem FŘ je stanovit jednotná, platná a kontrolovatelná pravidla finanční účasti členů PK na tvorbě a užití zdrojů nezbytných k vedení PK.

2. Předmět finanční činnosti

Členové PK se účastní na tvorbě zdrojů formou poplatků za úkony spojené s vedením PK a to jmenovitě za :

- a) vstupní zápis majitele koně /í/ do PK
- b) zápis a označení hříběte
- c) zápis klisny do PK
- d) zápis hřebce /čerstvého nebo zmraženého spermatu/ do PK
- e) vydání osvědčení svazu k použití hřebce /spermatu/ pro příslušný rok
- f) vydání potvrzení o původu plemenného koně
- g) vydání průkazu koně
- h) sankce
- i) změna majitele
- j) poplatky přidružených členů

3. Poplatky

Sazebník poplatků za úkony uvedené v bodu 2. FŘ pro příslušné období /zpravidla jednoho roku/ navrhuje, schvaluje a vydává valná hromada SCHPMT.

4. Účtování poplatků

Poplatky se účtují takto :

- bod a) na základě přihlášky do PK
- bod b) na místě pracovníkovi provádějícímu označování hříběte
- bod c) na dobírku
- bod d) na dobírku spolu se zasláním dokumentace majiteli
- bod e) fakturace SCHPMT
- bod f) na dobírku
- bod g) na dobírku
- bod h) a i) fakturačně
- bod j) na základě přihlášky

5. Plátcí poplatků

Plátcí poplatků jsou majitelé koní a přidružení členové.

6. Závěrečná ustanovení

FŘ vstupuje v platnost dnem schválení Řádu PK MZe ČR. Jednotlivé položky mohou být realizovány postupně v souladu s uplatňováním jednotlivých opatření.

11.Řád výžehů populace moravského teplokrevníka

Výžehy plemenné příslušnosti

levé stehno - MT

12. Zkušební řád pro koně populace moravského teplokrevníka

Zkušební řád stanovuje zásady posuzování, hodnocení a výsledky zkoušek moravského teplokrevníka, dále jen MT.

1.) Hodnocení hříbat:

a./ při narození - provádí se měření pod klisnou, proběhne do 3 dnů , změří se výška pásková, hrud' a holeň

b./ Provádí se zpravidla na svodech, při registraci a označování hříbat. Hříbata se hodnotí dvěma známkami do pěti bodů. Znamka za typ a exteriér, znamka za mechaniku pohybu v kroku a klusu. Hodnocení se provádí do interních formulářů svazu.

2.) Hodnocení hříbat v testačních odchovných.

Provádí se při naskladnění a při jarních a podzimních tříděních. Hodnotí se exteriér a mechanika pohybu v kroku a klusu, dvěma známkami do pěti bodů.

3.) Hodnocení hřebců a klisen při zápisu do PK.

Provádí se zpravidla na svodech a nebo při zkouškách užitkových vlastností ve stáří hřebců a klisen tří nebo čtyř let. Hodnocení se provádí do popisových listů podle metodiky schválené radou PK MT. Při zařazení starších klisen z jiných PK do plemenné knihy MT je respektováno jejich původní zařazení a výsledek výkonnostní zkoušky.

4.) Hodnocení koní na svodech a výstavách.

Slouží k hodnocení potomstva MT v různém stáří, přehodnocování chovných zvířat a hodnocení vystavovaných koní.

5.) Zkouška užitkových vlastností.

Provádí se u čtyřletých hřebců a klisen před jejich zařazením do chovu a při ukončení testace v odchovných. Zkouška užitkových vlastností (UV) sleduje a vyhodnocuje užitkové vlastnosti MT. Zkoušku je možno provést pod sedlem nebo v zápřeži.

1. Zkouška sedlová.

Skládá se: A) Zkouška na lonži. Provádí se na dlouhé lonži na vyvázaném koni. Hodnotí se uvolněnost a poslušnost na hlas a bič.

- B) Zkouška na jízdárně. Jízdařenská zkouška se provádí na obdélníku nejméně 15x30 metrů. Spočívá v jízdárenském předvedení koně se základními cviky v kroku, klusu a cvalu. Hodnotí se mechanika pohybu, charakter pod sedlem a poslušnost.
- C) Zkouška skokové poslušnosti. Spočívá v překonání gymnastické řady a tří jednoduchých samostatných skoků. Hodnotí se skoková poslušnost (ochota ke skákání, reakce na pomůcky), technika skoku (styl, síla odrazu, obratnost).
- D) Zkouška na dvou opratích. Provádí se na jízdárně nejméně 15x30 metrů. Hodnotí se ohebnost, prostornost kroku a poslušnost.
- E) Předvedení a připravenost.

2. Zkouška v zápřeži.

- Skládá se: A) Zkouška na lonži. Provádí se na dlouhé lonži na vyvázaném koni. Hodnotí se uvolněnost a poslušnost na hlas a bič.
- B) Zkouška na jízdárně - provádí se na obdélníku 20x40 metrů, v jednospřeží. Hodnotí se mechanika pohybu v kroku, v klusu a uvolněnost koně.
 - C) Zkouška ovladatelnosti - provádí se v kroku a klusu (vozatajský slalom). Hodnotí se poslušnost, ovladatelnost a reakce na pomůcky.
 - D) Předvedení a připravenost.

Každá zkouška je hodnocena bodovou stupnicí od 1 do desíti bodů a výsledná známka za sedlovou zkoušku a zkoušku v zápřeži je průměr z jednotlivých disciplín.